

שינוי שם המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל
ל"משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי" והעברת שטחי פעולה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. לשנות את שם המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל כך שייקרא מעתה "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי" (להלן – המשרד). בהתאם לפקודת פקידי הממשלה (שינוי תארים) 1940, תפורסם הודעה ברשומות לפיה ישונה תוארו של "השר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל" ל"שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".
2. שטחי הפעולה של המשרד, יהיו בהתאם לתחומי הפעילות שבסעיף 3 כדלקמן:
 - א. "נגב" ו"גליל" – כהגדרתם בחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1991 ובחוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג-1993, בהתאמה.
 - ב. ערים מעורבות, קרי, ערים בהן רוב של אוכלוסייה יהודית ומיעוט ניכר של אוכלוסייה ערבית המונה מעל 20% מתושבי העיר או מעל 20,000 תושבים וזאת מבלי לגרוע מסמכויות הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים במשרד לשוויון חברתי.
 - ג. ביצוע החלטות ועדת השרים לענייני התיישבות צעירה, באמצעות הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות במשרד לפיתוח הנגב והגליל, שתפעל בהתאם להנחיות ראש הממשלה וועדת השרים ובכפוף לאישור ראש הממשלה ובכפוף לדין החל באזור ובתיאום עם הגורמים המוסמכים ומבלי לגרוע מסמכויותיהם. בסעיף זה- התיישבות צעירה- התיישבות ישראלית בלתי מוסדרת ביהודה ושומרון ובכללה שכונות ונקודות התיישבות, העומדות בהגדרה זו בעת אישור ההחלטה.
 - ד. אזורים בעלי שיעור מסתננים גבוה, קרי, אזורים המצויים ברשות המקומית בה רשומים לפחות 1000 מסתננים בגירים ו-100 מסתננים קטינים. רשימת האזורים לגביהן תחול החלטה זו תקבע על ידי ועדה מקצועית שתוקם לעניין זה במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי. "מסתננים" כהגדרתם בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), תשי"ד-1954 או מי שאינו תושב, כהגדרתו בחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965 ואינו מחזיק ברישיון ישיבה לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.
 - ה. ישובים מאוימים המסווגים על ידי מערכת הביטחון ברמות איום 3-5 (רמות האיום הגבוהות ביותר).
 - ו. בפרישה ארצית בתחומי:
 1. קידום אוכלוסיית הצעירים תחת רשות הצעירים.

2. שיפור איכות חייהם של האזרחים הוותיקים תחת אגף בכיר אזרחים ותיקים ולפי חוק האזרחים הוותיקים, התש"ן-1989.
3. תחומי הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר, כפי שיפורט להלן.

3. תחומי הפעילות של המשרד בשטחי הפעולה כמפורט בסעיף 2 יהיו כדלקמן:

- א. קידום פרויקטים מחוללי שינוי ומנועי צמיחה בנגב ובגליל ובמטרופולינים בנגב ובגליל לצורך חיזוק האזור כולו ולצורך הגברת אטרקטיביות לקליטת אוכלוסייה חדשה באזורים אלו.
- ב. עידוד הגירה חיובית ומניעת הגירה שלילית וקידום צמיחה דמוגרפית בנגב ובגליל, מבלי לגרוע מסמכויות ופעילויות משרד הבינוי והשיכון.
- ג. חיזוק החוסן חברתי והלאומי; לעניין זה, "חוסן לאומי" – בהתאם למדדי איכות חיים, קיימות וחוסן לאומי שנקבעו בהחלטת הממשלה מספר 2494 מיום 19.4.2015 שפורסמו ונמדדים מדי שנה על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- ד. הגדלת הצמיחה הכלכלית, יצירת מחוללי צמיחה, ועידוד תעשיות.
- ה. צמצום פערי ההזדמנויות ובכלל זה קידום פרויקטים של צמצום פערים.
- ו. עידוד ההתיישבות בשטחי הפעולה של המשרד ובכלל זה קידום הסרת חסמי תכנון, קידום הצעות לשינוי במדיניות הקרקעית וקידום הקמת תשתיות פיזיות, והכל בפני הגורמים המוסמכים ובכללם שר הבינוי והשיכון בכל הנוגע לתחומי פעילותו, ומבלי לגרוע מסמכויותיהם על פי כל דין.
- ז. העצמת הערים המעורבות מבלי לגרוע מסמכויות הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים במשרד לשוויון חברתי.
- ח. קידום אוכלוסיית הצעירים ושיפור איכות חייהם של אוכלוסיית האזרחים הוותיקים במסגרת רשות הצעירים ואגף בכיר אזרחים ותיקים בהתאמה, כפי שיפורט להלן.
- ט. תחומי הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר, כפי שיפורט להלן.
- י. הגדלת תחושת הביטחון האישי וחיזוק חיי הקהילה בהתייעצות עם השר לביטחון לאומי.
- יא. ביצוע פרויקטים לאומיים לרבות קידום מנועי צמיחה לנגב ולגליל בהתייעצות עם משרדי הממשלה הרלוונטיים.
- יב. גיבוש תוכניות אסטרטגיות לחיזוק הנגב והגליל בהתייעצות עם משרדי הממשלה הרלוונטיים.
- יג. קידום צעדים לשיקום, קידום ופיתוח אזורים בעלי שיעור מסתננים גבוה, המשרד יעדכן את משרדי הממשלה השונים המטפלים במסתננים, בצעדים בהם בכוונתו לנקוט.
- יד. סיוע לישובים מאוימים ברמות איום 3-5 (רמות האיום הגבוהות ביותר).
- טו. קידום פעולות הסדרה בהתיישבות הצעירה ובכללן תכנון, חיבור, חידוש ושדרוג תשתיות, מרכיבי בטחון, מבני ציבור הכרחיים, ותשתיות חיוניות אחרות ומרכיבים

אחרים ככל שיידרשו, בתיאום עם הגופים המוסמכים ובכפוף לדין החל באזור ומבלי לגרוע מסמכויותיהם.

4. העברת שטח פעולה למשרד הפנים:

א. בהתאם לסעיף 31(ד) לחוק יסוד: הממשלה (להלן – **חוק יסוד: הממשלה**) להעביר ממשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי למשרד הפנים את שטח הפעולה: **פריפריה חברתית**. לעניין זה פריפריה חברתית, בהתאם למפורט בהחלטת ממשלה מספר 631 מיום 1.11.2015 על תיקוניה ובהתאם למפורט בהחלטת ממשלה 1371 מיום 10.4.2022 על תיקוניה וכפי שתתוקן מעת לעת.

ב. בהתאם לסעיף 9(א)(11) ו-ו(ב) לחוק הממשלה, התשס"א-2001 תימסר הודעה בדבר העברת שטח הפעולה ליו"ר הכנסת על-מנת שיביאה לידיעת הכנסת.

ג. לקבוע כי בכל מקום שבו ניתנו בהחלטת ממשלה סמכויות או תפקידים ל"שר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל" או ל"משרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל", מכוח היות השר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל אחראי על שטח הפעולה של הפריפריה החברתית, יבוא במקומם "שר הפנים" או "משרד הפנים", לפי העניין ובכלל זאת בהחלטות הבאות:

החלטת ממשלה מס' 631 מיום 1.11.2015 על תיקוניה

החלטת ממשלה 1804 מיום 28.07.2022

החלטת ממשלה 986 מיום 16.01.2022

החלטת ממשלה 1512 מיום 29.5.2022

החלטת ממשלה 1518 מיום 29.5.2022

החלטת ממשלה 1515 מיום 29.5.2022

מובהר כי האמור יחול בכל הנוגע לתחולה ולהוראות הנוגעות לשנים 2023 והלאה ואין באמור כדי לפגוע בהתחייבויות שחלו על משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי אשר היה אחראי על שטח הפעולה לפני העברתו.

ד. הוראת סעיף קטן (ג) לא תחול על החלטת הממשלה 550 מיום 24.10.2021, כאשר שאלת השינויים הנדרשים בהחלטה זו וזהות הגורם שיופקד על מימושה בתחום הפעילות הנוגע לפריפריה החברתית, ייבחנו על ידי הצוות האמור בסעיף קטן (ז) שלהלן.

ה. לצורך מימוש שטח הפעולה, לרבות החלטות הממשלה האמורות לעיל, יופחת בסיס תקציב משרד הנגב, הגליל והחוסן לאומי בשיעור שהוקצה לטובת מימון שטח הפעולה בתיאום עם משרד הפנים ואגף התקציבים במשרד האוצר ויועבר לבסיס תקציב משרד הפנים החל משנת 2023. כמו כן, ההתקשרויות והתחייבויות שנעשו על ידי משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בכל הנוגע לתחום הפריפריה החברתית טרם החלטה זו והתקציב הנדרש לביצוען, יועברו למשרד הפנים בתיאום עם משרד האוצר.

ו. מבלי לגרוע מן האמור בסעיף קטן (ה), משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי יעביר 4 תקני כח אדם, כולל נלוות, למשרד הפנים בתיאום והסכמה בין המשרדים. התקציב

הנדרש לצורך כך, יופחת מבסיס תקציב משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ויועבר לבסיס תקציב משרד הפנים משנת 2023 ואילך.

- ז. מבלי לגרוע מהאמור בסעיפים קטנים (ה)-(ו) לעיל, להקים צוות ליווי בראשות נציגי שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ושר הפנים, ובהשתתפות אגף תקציבים, אגף החשב כללי במשרד האוצר, ונציבות שירות המדינה. הצוות יגיש לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ולשר הפנים בתוך 21 יום ממועד הקמתו את המלצותיו ביחס לאופן ביצוע העברת שטח הפעולה והסמכויות כאמור בסעיף זה, לרבות העברת כוח-אדם, נלוות, תקציבים, התקשרויות ורכש, אמצעים, הסכמים וכל נושא נוסף שימצא לנכון, וכן המלצות בדבר תיקוני חקיקה ותיקון החלטות ממשלה, ככל שיידרשו.
- ח. עד להשלמת ההיערכות המנהלית לקליטת שטח הפעולה, ולא יאוחר מתום התקופה שתסוכם בין המשרדים, ימשיך משרד הפנים לקבל את מלוא השירותים הדרושים לפעולתו הסדירה במסגרת תחום הפעולה האמור, ממשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.

5. העברת שטחי פעולה מהמשרד לשוויון חברתי:

א. רשות הצעירים

1. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ד) לחוק יסוד: הממשלה, להעביר מהמשרד לשוויון חברתי למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, את שטח הפעולה רשות הצעירים ואת התקציבים שהוקצו על ידי המשרד לשוויון חברתי לטובת מימון שטח הפעולה.
2. בהתאם לסעיף 9(א)(11) ו-11(ב) לחוק הממשלה, התשס"א-2001, תימסר הודעה בדבר העברת שטח הפעולה ליו"ר הכנסת על-מנת שיביאה לידיעת הכנסת.
3. לבצע תיקונים בהחלטות ממשלה כדלקמן:
 - א. לתקן את החלטת הממשלה מספר 2880 מיום 23.7.2017 באופן הבא: בסעיף 1 במקום "במשרד לשוויון חברתי" יבוא "במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי"; בסעיף 3 במקום "השרה לשוויון חברתי" יבוא "שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי"; ובסעיף 3(א) המילים "המשרד לשוויון חברתי" תמחקנה.
 - ב. לתקן את החלטת הממשלה מס' 864 מיום 26.12.2021 באופן הבא:
 1. בסעיף 76 בכל מקום במקום "המשרד לשוויון חברתי" יבוא "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי";
 2. לתקן את הטבלה התקציבית שבנספח ב להחלטה באופן הבא:
 - א. בשורה 76א בכל אחת מהעמודות הנוגעות לשנים 2023-2025 במקום "0.1875" יבוא "0"; בעמודה סה"כ במקום "0.75" יבוא "0.1875"; כן תתווסף שורה בטבלה, בה ייכתב בעמודת הסעיף "76א", בעמודת המשרד ייכתב "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי", בכל אחת מהעמודות הנוגעות לשנים 2023-2025 ייכתב "0.1875" ובעמודת סה"כ ייכתב "0.5625".
 - ב. בשורה 76ב בכל אחת מהעמודות הנוגעות לשנים 2023-2025 במקום "0.15" יבוא "0"; בעמודה סה"כ במקום "0.6" יבוא

"0.15"; כן תתווסף שורה בטבלה, בה ייכתב בעמודת הסעיף "76ב", בעמודת המשרד ייכתב "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי", בכל אחת מהעמודות הנוגעות לשנים 2023-2025 ייכתב "0.15" ובעמודת סה"כ ייכתב "0.45".

ג. לתקן את החלטת הממשלה מס' 1357 מיום 10.4.2022 באופן הבא:

1. בסעיף 16 במקום "המשרד לשוויון חברתי" יבוא "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".

2. לתקן את הטבלה התקציבית שבסעיף 28 להחלטה באופן הבא:

בשורה 16 בכל אחת מהעמודות הנוגעות לשנים 2023-2025 במקום "0.163" יבוא "0"; בעמודה סה"כ במקום "0.65" יבוא "0.163"; כן תתווסף שורה בטבלה, בה ייכתב בעמודת הסעיף "16", בעמודת המשרד ייכתב "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי", בכל אחת מהעמודות הנוגעות לשנים 2023-2025 ייכתב "0.163" ובעמודת סה"כ ייכתב "0.489".

ד. לתקן את סעיף 12 להחלטת ממשלה מס' 36 מיום 26.5.2015 כך שבמקום

"השרה לאזרחים ותיקים" יבוא "שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".

ה. לתקן את החלטה הממשלה מס' 1416 מיום 8.5.2022 באופן הבא:

1. בסעיף 11ב, במקום "המשרד לשוויון חברתי" יבוא "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי";

2. לתקן את הטבלה התקציבית שבסעיף 15 להחלטה באופן הבא:

בשורת סעיף 11ב בכל אחת מהעמודות הנוגעות לשנים 2023-2025 במקום "0.68" ייבוא "0"; כן תתווסף שורה בטבלה, בה ייכתב בעמודת הסעיף "11ב", בעמודת המשרד ייכתב "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי", בכל אחת מהעמודות הנוגעות לשנים 2023-2025 ייכתב "0.68" ובעמודת סה"כ ייכתב "2.04".

4. להקים צוות ליווי בראשות נציגי השר לשוויון חברתי ושר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, ובהשתתפות נציגי רשות הצעירים, אגף תקציבים, אגף החשב הכללי במשרד האוצר, ונציבות שירות המדינה. הצוות יגיש לשר לשוויון חברתי ולשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בתוך 21 יום ממועד הקמתו את המלצותיו ביחס לאופן ביצוע העברת שטח הפעולה והסמכויות כאמור בסעיף זה, לרבות העברת כוח-אדם, נלוות, תקציבים, יישום החלטות ממשלה לגביהן המשרד לשוויון חברתי התחייב תקציבית, אמצעים, הסכמים וכל נושא נוסף שימצא לנכון, וכן המלצות בדבר תיקוני חקיקה ותיקון החלטות ממשלה, ככל שיידרשו.

5. לצורך מימוש העברת שטח הפעולה רשות הצעירים, לרבות החלטות הממשלה האמורות לעיל, יופחת תקציב המשרד לשוויון חברתי בסכום שהוקצה לטובת מימון שטח הפעולה וזאת בין היתר למימון הדרוש לצורך יישום החלטות הממשלה הנזכרות בסעיף 3 לעיל, וכן יועברו בתיאום עם משרד האוצר ההתקשרויות וההתחייבויות שנעשו על ידי המשרד לשוויון חברתי במסגרת תקציב רשות הצעירים, והכל בהתאם לשטח הפעולה שיעבור בהתאם להחלטה זו ובהמשך להחלטת השר לשוויון חברתי ושר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ולאחר קבלת המלצות הצוות כאמור בפסקה 4.

6. עד להשלמת ההיערכות המנהלית לקליטת שטח הפעולה, ולא יאוחר מתום התקופה שתסוכם בין המשרדים, תמשיך רשות הצעירים לקבל את מלוא השירותים הדרושים לפעולתה הסדירה מהמשרד לשוויון חברתי.

ב. אגף בכיר אזרחים ותיקים

1. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ד) לחוק יסוד: הממשלה להעביר מהמשרד לשוויון חברתי למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי את אגף בכיר אזרחים ותיקים. נוסף על כך, המשרד לשוויון חברתי יעביר פרויקטים נוספים שבוצעו בתחום האזרחים הוותיקים על ידי אגפים אחרים, כפי שיסוכם בין המשרדים כמפורט להלן בסעיף 7.

2. בהתאם לסעיף 9(א)(11) ו-1(ב) לחוק הממשלה, התשס"א-2001, תימסר הודעה בדבר העברת שטח הפעולה ליו"ר הכנסת על-מנת שיביאה לידיעת הכנסת.

3. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה להעביר את כל סמכויות השר לשוויון חברתי לפי חוק האזרחים הוותיקים, התש"ן-1989 לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי. העברת הסמכויות מותנית באישור הכנסת, כאמור בסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה.

4. לבצע תיקונים בהחלטות ממשלה כדלקמן:

א. לתקן את החלטת הממשלה מס' 5146 מיום 14.10.2012 כך שבסעיף ג' במקום

"המשרד לאזרחים ותיקים" יבוא "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".

ב. לתקן את החלטת הממשלה מס' 834 מיום 13.12.2015 כך שבסעיפים ג' ו-ד'

במקום "המשרד לשוויון חברתי" יבוא "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".

ג. לתקן את החלטת הממשלה מס' 3661 מיום 11.3.2018 כך שבסעיף 3.ב.

במקום "השרה לשוויון חברתי" יבוא "שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי",

ובמקום "המשרד לשוויון חברתי" יבוא "משרד הנגב, הגליל והחוסן

הלאומי".

ד. לתקן את החלטת הממשלה מס' 40 מיום 15.1.2023 כך שבסעיף 7 במקום

"במשרד לשוויון חברתי" יבוא "במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".

ה. לתקן את החלטת הממשלה מס' 450 מיום 18.10.2020 באופן הבא:

1. בסעיפים 5.ב., 8, 10-13, ו-16, בכל מקום, במקום "המשרד לשוויון

חברתי" יבוא "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי";

2. בסעיף 4 במקום "המשרד לשוויון חברתי" יבוא "משרד הנגב, הגליל

והחוסן הלאומי"; והמילים "בתוך 60 ימים" – תימחקנה.

3. בסעיף 10 במקום "השרה לשוויון חברתי" יבוא "ושר הנגב, הגליל

והחוסן הלאומי".

4. כן יובהר כי משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי יהא אחראי במקום

המשרד לשוויון חברתי לביצוע הסיכום על כלל מרכיביו עם משרד

הכלכלה והתעשייה והרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן בקשר למאגר

"אל תתקשרו אלי".

ו. לתקן את החלטת הממשלה מס' 864 מיום 26.12.2021 באופן הבא:

1. בסעיף 75 במקום "המשרד לשוויון חברתי" יבוא "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי";
2. בטבלה התקציבית שבנספח ב להחלטה, בשורת סעיף 75א, בכל אחת מהעמודות הנוגעות לשנים 2023-2025 במקום "0.2" יבוא "0" ובעמודת סה"כ במקום "0.8" יבוא "0.2"; כן תתווסף שורה בטבלה, בה ייכתב בעמודת הסעיף "75א", בעמודת המשרד ייכתב "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי", בכל אחת מהעמודות הנוגעות לשנים 2023-2025 ייכתב "0.2" ובעמודת סה"כ ייכתב "0.6".
- ז. לתקן את החלטת הממשלה מס' 550 מיום 24.10.2021 כך שבסעיף 5 בכל מקום במקום "המשרד לשוויון חברתי" יבוא "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".
- ח. לתקן את החלטת הממשלה מס' 127 מיום 19.7.2021 כך שמשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי יהא אחראי למימון ביצוע פרויקט SHARE בשנת 2023, לפי הטבלה שבסעיף 6.
5. להקים צוות ליווי בראשות נציגי השר לשוויון חברתי ושר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ובהשתתפות נציגי אגף בכיר אזוריים ותיקים, אגף תקציבים, אגף החשב הכללי במשרד האוצר, ונציבות שירות המדינה. הצוות יגיש לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ולשר לשוויון חברתי בתוך 21 יום ממועד הקמתו את המלצותיו ביחס לאופן ביצוע העברת שטח הפעולה והסמכויות כאמור בסעיף זה, לרבות העברת כוח-אדם, נלוות, תקציבים, יישום החלטות ממשלה לגביהן המשרד לשוויון חברתי התחייב תקציבית, אמצעים, הסכמים וכל נושא נוסף שימצא לנכון, וכן המלצות בדבר תיקוני חקיקה ותיקון החלטות ממשלה, ככל שיידרשו.
6. לצורך מימוש העברת אגף בכיר אזוריים ותיקים, לרבות החלטות הממשלה האמורות לעיל, יופחת תקציב המשרד לשוויון חברתי בסכום שהוקצה לטובת מימון שטח הפעולה וזאת בין היתר למימון הדרוש לצורך יישום החלטות הממשלה הנזכרות בסעיף 4 לעיל, וכן יועברו בתיאום עם משרד האוצר ההתקשרויות וההתחייבויות שנעשו על ידי המשרד לשוויון חברתי במסגרת תקציב אגף בכיר אזוריים ותיקים, והכל בהתאם לשטח הפעולה שיעבור בהתאם להחלטה זו ובהמשך להחלטת השר לשוויון חברתי ושר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, לאחר קבלת המלצות הצוות כאמור בפסקה 6.
7. המשרד לשוויון חברתי ומשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי יסכמו תוך 21 יום ממועד הקמת הצוות כאמור בפסקה 5 על העברת פרויקטים ותוכניות במשרד לשוויון חברתי הנוגעים לאזרחים ותיקים ומנוהלים מחוץ לאגף בכיר אזוריים ותיקים. יובהר כי ככל שיועברו פרויקטים נוספים, כפי שיוסכם בין המשרדים, יועברו עמם גם כלל רכיבי התקציב ששימשו למימנם.
8. היחידות המקצועיות שנותרו במשרד לשוויון חברתי ימשיכו בביצוע תפקידיהן ביחס לאוכלוסיית האזרחים הוותיקים כפי שהיה קודם להחלטה זו, למעט פרויקטים ותכניות שיועברו למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי כפי שיוסכם בין המשרדים כאמור בפסקה 7 לעיל.

9. עד להשלמת ההיערכות המנהלית לקליטת אגף בכיר אזרחים ותיקים, ולא יאוחר מתום התקופה שתסוכם בין המשרדים, ימשיך אגף בכיר אזרחים ותיקים לקבל את מלוא השירותים הדרושים לפעולתו הסדירה מהמשרד לשוויון חברתי.

6. העברת הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר ממשרד החקלאות ופיתוח הכפר:

א. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ד) לחוק יסוד: הממשלה, להעביר ממשרד החקלאות ופיתוח הכפר למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, את שטחי הפעולה הבאים:

1. הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר על שטחי פעילותה.

2. טיפול במפונים בהתאם לחוק יישום תכנית ההתנתקות.

ב. בהתאם לסעיף 9(א)(11) ו-1(ב) לחוק הממשלה, התשס"א-2001 תימסר הודעה בדבר העברת שטח הפעולה ליו"ר הכנסת על-מנת שיביאה לידיעת הכנסת.

ג. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, להעביר משר החקלאות ופיתוח הכפר לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי את כלל סמכויות הנתונות לו לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, חוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה – 2005 ולפי חוק הרשות לפיתוח הנגב (תיקון מס' 4) (תיקון), התשע"ח – 2017.

ד. החלטה זו תובא לאישור הכנסת כנדרש בסעיף 31 (ב) לחוק יסוד: הממשלה.

ה. לקבוע כי בכל מקום שבו ניתנו בהחלטת ממשלה סמכויות או תפקידים ל"שר החקלאות ופיתוח הכפר" או ל"משרד החקלאות ופיתוח הכפר", מכוח היות שר החקלאות ופיתוח הכפר אחראי על שטח הפעולה של רשות התכנון, יבוא במקומם "שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי" או "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי", לפי העניין.

ו. לתקן את החלטת הממשלה מס' 481 מיום 25.2.1979 על תיקוניה, כך שבמקום "שר החקלאות ופיתוח הכפר" יבוא "שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".

ז. לרשום את הודעת מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר כי בכוונתו להקים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר **אגף לתכנון מדיניות בתחום החקלאי** באמצעותו יפעל שר החקלאות ופיתוח הכפר ליישום מדיניותו.

ח. להנחות את יו"ר מועצת מקרקעי ישראל להביא בפני המועצה הצעת החלטה לפיה יתוקן קובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל באופן הדרוש ליישום השינויים האמורים לעיל, ובכלל זה כמפורט להלן:

1. במקום "הרשות לתכנון ופיתוח במשרד החקלאות ופיתוח הכפר" יבוא "הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".

2. במקום "ועדת הפרוגרמות של הרשות לתכנון ופיתוח במשרד החקלאות ופיתוח הכפר" יבוא "ועדת הפרוגרמות של הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות ופיתוח הכפר במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי" אשר תוקם ותמונה על ידי שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.

3. לתקן את קובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל כך שסמכויות שר החקלאות ופיתוח הכפר לעניין נחלות יועברו לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.

ט. להקים צוות ליווי בראשות נציגי שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, ושר החקלאות ופיתוח הכפר, ובהשתתפות נציגי הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר, אגף תקציבים, אגף החשב הכללי במשרד האוצר, ונציבות שירות המדינה. הצוות יגיש את המלצותיו ביחס לאופן ביצוע העברת שטחי הפעולה כאמור בסעיף זה, לשר החקלאות ופיתוח הכפר ולשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בתוך 21 יום ממועד הקמתו את המלצותיו ביחס לאופן ביצוע העברת שטח הפעולה והסמכויות כאמור בסעיף זה, לרבות העברת כוח-אדם, נלוות, תקציבים, אמצעים, הסכמים וכל נושא נוסף שימצא לנכון, וכן המלצות בדבר תיקוני חקיקה ותיקון החלטות ממשלה, ככל שיידרשו.

י. למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי יועברו רכיבי התקציב מתוך תקציב משרד החקלאות ופיתוח הכפר אשר יוחדו בתקציבם או שמשו אותו לשטחי הפעולה המועברים, וכן ההתקשרויות וכוח-האדם המשמשים לכך, והכל בהתאם לשטח הפעולה שיעבור בהתאם להחלטה זו ובהמשך להחלטת השרים לאחר קבלת המלצות הצוות כאמור בפסקה ט.

יא. עד להסדרת המנהלת לתכנון מדיניות בתחום החקלאי תמשיך רשות לתכנון החקלאות, ההתיישבות והכפר, תחת משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לתת מענה למשרד החקלאות ופיתוח הכפר בתחומי הוראות חוק ההתיישבות החקלאית (סייגים לשימוש בקרקע חקלאית ובמים), תשכ"ז-1967.

יב. להקים במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי אגף להתיישבות צעירה תחת הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר על בסיס התקינה הקיימת. האגף יפעל לקידום, תכנון, חיבור, חידוש ושדרוג תשתיות, מרכיבי בטחון, מבני ציבור הכרחיים, ותשתיות חיוניות אחרות ומרכיבים אחרים ככל שיידרשו בהתיישבות הצעירה. זאת בתיאום עם הגופים המוסמכים בכפוף לדין החל באזור ומבלי לגרוע מסמכויותיהם.

7. להקים במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי מינהלת לפיתוח מטרופולין בארבע, על בסיס התקינה הקיימת. למען הסר ספק, מובהר ומודגש כי אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע או לשנות את אחריותם של משרד ראש הממשלה ומשרד הביטחון בנוגע למהלך

הלאומי של העתקת מחנות צה"ל לנגב, וכי אין באמור כדי לפגוע בסמכויות משרד הבינוי והשיכון בתחומי פעולתו.

8. להנחות את שר הבינוי והשיכון להגיש הצעת חוק לתיקון חוק רשות מקרקעי ישראל, תש"ך-1960, לשם הוספת שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי או נציגו כחבר במועצת מקרקעי ישראל, וזאת בכפוף לעריכת האיזונים הנדרשים בין כלל נציגי המועצה.
9. מובהר כי אין בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכויותיהם ופעילותיהם של משרדי ממשלה אחרים.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום 10.01.2015 החליטה הממשלה על הקמת משרד המשנה לראש הממשלה. עם הקמת המשרד, הועברו למשנה לראש הממשלה שטחי הפעולה הבאים: הרשות לפיתוח הנגב והרשות לפיתוח הגליל. בהחלטת הממשלה מספר 1888 מיום 4.07.2007, שונה שם המשרד למשרד לפיתוח הנגב והגליל. המשרד פעל במסגרת תפקידיו לקידום הנגב והגליל במגוון תחומים. ביום ה-1.11.2015, במסגרת החלטת הממשלה מספר 631, שונה שמו של המשרד ומאותה נקודת זמן הוא נקרא בשם "המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל". לצד שינוי שמו של המשרד, הפריפריה החברתית כהגדרתה בהחלטת הממשלה, נוספה לתחום הפעילות של המשרד. משנת 2015 ואילך, המשרד פעל במסגרת תפקידיו לקידום הנגב, הגליל והפריפריה החברתית, במגוון תחומים.

במסגרת ההסכמים הקואליציוניים שנחתמו לשם כינון הממשלה הנוכחית, סוכם כי יחול שינוי נוסף בשם המשרד כמו גם בתחומי האחריות, כמפורט להלן:

1. תחום הפריפריה החברתית יועבר ממשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, למשרד הפנים.
 2. רשות הצעירים תועבר מהמשרד לשוויון חברתי למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.
 3. אגף בכיר אזרחים ותיקים יועבר מהמשרד לשוויון חברתי למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.
 4. הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר, תועבר ממשרד החקלאות ופיתוח הכפר למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.
- העברות התחומים בסעיפים 1-4 לעיל, כמו גם העברת סמכויות חוקיות שונות המנויות בהחלטה זו, מתבצעות בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיפים 31(ב) ו-31(ד) לחוק יסוד: הממשלה.
- יצוין כי ביחס למוצע לפיו יועברו כל הסמכויות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן- החוק), משרד החקלאות ופיתוח הכפר לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, הרי שהאמור הינו לרבות נציגות השר לפי סעיפים 6א(א)(9), 7(א)(6), 18(ב)(4) לחוק וכן סעיפים 2(2), 9(ב) לתוספת הראשונה לחוק.

חוסן לאומי

איכות החיים מוגדרת כזמינות המרכיבים והתפקודים הנדרשים לסיפוק צרכים אנושיים שונים, והיכולת לפעול להגשמת מטרות אישיות, לשגשג ולחוש סיפוק מחוויית החיים; מטרותם של מדדי איכות חיים היא להציג מדידה רב-ממדית של רווחה ואיכות חיים, תוך התייחסות לכלל ההשפעות הכלכליות, החברתיות והסביבתיות על החיים.

בהמשך להחלטת הממשלה מס' 5255 מיום 02.12.2012 ולאחר תהליך מעמיק ורחב לגיבוש מדדי איכות חיים, קיימות וחוסן בהשתתפות מעל 120 מומחים מהממשלה, המגזר העסקי, החברה האזרחית וארגונים יציגים, תהליך לשיתוף הציבור שכלל מעל 2,000 משיבים, וליווי מקצועי של ארגון ה-OECD, ולאחר בחינה והכרעה של ועדת ההיגוי שהוקמה על פי החלטת הממשלה מס' 5255 מדצמבר 2012, התקבלה החלטת הממשלה מספר 2494 ביום ה-19/4/2015. בהחלטה אומצה החלטת ועדת ההיגוי בדבר מערכת מדדי איכות חיים, קיימות

וחוסן בתחומי המדידה הבאים: איכות התעסוקה, ביטחון אישי; בריאות; דיור ותשתיות; חינוך, השכלה וכישורים; מעורבות אזרחית וממשל; סביבה; רווחה אישית וחברתית; רמת חיים חומרית.

בהמשך להחלטת הממשלה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מעדכנת באופן שוטף את מדדי איכות החיים הבוחנים את מצב איכות החיים בעבר ובהווה. רשימת המדדים מורכבת מ-11 תחומי חיים וכל תחום כולל 8 מדדים. בנוסף, המדדים מאפשרים לערוך השוואה בינלאומית וניתוח פערים בין גברים לנשים ובין יהודים לערבים. בנוסף מוצגת תמונת מצב והמגמה במדדים ברמה האזורית לפי מחוזות ובערים הגדולות. המשרד יפעל לחיזוק החוסן האזרחי בהתאם לתחומי החיים והמדדים שנקבעו על ידי ממשלת ישראל ונמדדים על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ובמסגרת שטחי פעולתו המוגדרים בהחלטה.

הוספת שטחי ותחומי פעילות למשרד

ביום 23.07.2018 התקבלה החלטת הממשלה מספר 4023, "הגדרת אזורים שבהם שיעור מסתננים גבוה כאזורי עדיפות לאומית". במסגרת ההחלטה נקבע כי תופעל תוכנית חברתית-קהילתית באזורים סטטיסטיים שיוכרו כאזורי עדיפות לאומית על פני השנים 2018-2020. התוכנית אמורה הייתה לכלול שיקום וקידום כלכלי-חברתי של משפחות נזקקות או משפחות המטופלות על ידי שירותי רווחה, תגבור חינוכי, בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי, בדגש על הגיל הרך והנוער ותגבור שירותי בריאות בקהילה של משפחות נזקקות, בדגש על שירותי בריאות לגיל הרך ולילדים. רק ביום ה-19.10.2020 אישרה ועדת הכספים של הכנסת, מתוקף סמכותה בהוראות פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), תשס"ט-2009, כי קיום ריכוז גבוה של מסתננים באזור מסוים, יהווה שיקול לקביעתו כבעל עדיפות לאומית.

יחד עם זאת, תוקף החלטת הממשלה היה עד לסוף שנת התקציב 2020, כך שמשרדי הממשלה השונים לא יכולים היו להוציא את התוכנית אל הפועל בזמן הקצר שנותר להם, זאת לצד העובדה כי תקציב התוכנית היה תלת שנתי ונותרה שנה אחת בלבד לביצוע. לצד זאת, התקציב הכולל שהוקצה מלכתחילה לתוכנית היה נמוך לאור המצב הקיים בשטח באזורים הסטטיסטיים בהם יש ריבוי מסתננים, ולא ניתן מענה בתוכנית למספר סוגיות נוספות דוגמת הגברת הביטחון האישי באותם אזורים, נוכח האמור המשרד יקדם צעדים לצמיחת אזורים אלו.

כן מבקש המשרד להקצות תקציבים ולהפעיל תוכניות באזורים בעלי שיעור מסתננים גבוה לטיפול במפגעים סביבתיים, תברואתיים ובטיחותיים, ולתת מענה ממשי לקשיים ולפגיעה באיכות החיים במרכזי אוכלוסיות ישראליות, עקב ריכוז הזרים באזורים אלה ובמטרה לחזק את החוסן הלאומי.

בנוסף, מתוך החשיבות של חיזוק ופיתוח מטרופולין באר שבע במסגרת פיתוח הנגב, מבקש המשרד להקים מינהלת במודל של המינהלת לפיתוח מפרץ חיפה שהוקמה בעבר. המינהלת תסייע למשרד ולממשלה בקידום פעילויות לפיתוח וחיזוק מטרופולין באר שבע, לרבות גיבוש

תוכנית אסטרטגית חדשה. המינהלת תפעל לטובת פיתוח חברתי, כלכלי, סביבתי ותעסוקתי של המטרופולין כמטרות המרכזיות.

כמו כן, יישובים מאוימים הם יישובים המסווגים על ידי מערכת הביטחון ברמות איום 3-5 (רמות האיום הגבוהות ביותר). ממשלת ישראל רואה חשיבות אסטרטגית בשמירת חוסנה הלאומי ביטחוני, ולפיכך רואה לנכון במסגרת מדיניותה ויעדיה לסייע ולחזק יישובים המאוימים ביטחוני. מערכת הביטחון דירגה את היישובים בהתאם לרמת איום בדירוג שבין 1-5 כאשר ניקוד של 5 מציין יישובים ברמת איום גבוהה ביותר, בהתאם לקריטריונים ביטחוניים. יובהר, כי רמות האיום סווגו בפיקוד מרכז עפ"י קריטריונים שונים, בהם היסטוריה גזרתית, רמת איום של צירי התנועה, מיקום היישוב מזרחה או מערבה מהמכשול הביטחוני וכדומה.

בנוסף לכך, יפעל המשרד בערים מעורבות קרי, ערים בהן רוב של אוכלוסייה יהודית ומיעוט ניכר של אוכלוסייה ערבית המונה מעל 20% מתושבי העיר או מעל 20,000 תושבים, להעצמתן וחיזוק חוסן הלאומי.

בנוסף לאמור, המשרד יקים אגף להתיישבות צעירה תחת הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות. האגף יפעל לקידום חיבור, חידוש ושדרוג תשתיות, מרכיבי בטחון מבני ציבור הכרחיים, ותשתיות חיוניות אחרות ומרכיבים אחרים ככל שיידרשו בהתיישבות הצעירה כהגדרתה בהחלטה זו, והכול בכפוף לכל דין ובכפוף לאישור וועדת השרים וראש הממשלה בהתאם לדינים החלים עליהם ומבלי לגרוע מסמכויותיהם. לאחר הסדרת ההתיישבות הצעירה, ימשיך המשרד לפעול ולסייע ליישובים שהוגדרו כהתיישבות צעירה נכון למועד קבלת ההחלטה כגון קידום הקמת מוסדות ציבור, ותשתיות.

כמו כן, מצוין בהחלטה כי הממשלה מנחה את שר הבינוי והשיכון לתקן את חוק רשות מקרקעי ישראל, תש"ך-1960, לשם הוספת שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי או נציגו כחבר במועצת מקרקעי ישראל, וזאת בכפוף לאיזונים הנדרשים בין כלל נציגי המועצה.

מובהר כי אין בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכויותיהם ופעילותיהם של משרדי ממשלה אחרים וכי אין מדובר בהחלטת עדיפות לאומית.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

מדידת איכות חיים מגדירה גם את הצורך במדידת היכולת לקיים ולשמר איכות חיים לאורך זמן עבור הדורות הבאים. לטובת מדידה זו פותחה מסגרת מדדי הקיימות (הון). מדדים אלו מאפשרים לבחון אם איכות החיים היום יכולה להימשך לאורך זמן ואם הפיתוח החברתי והכלכלי הנוכחי אינו בא על חשבון צורכי הדורות הבאים או על חשבון בסיס המשאבים הלאומי. מדדי הקיימות (הון) מציגים את מלאי ההון והמשאבים שיש לנהל לטובת שימור איכות חיים לפי חמישה סוגי הון: כלכלי, טבעי, אנושי, חברתי ותרבותי.

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם
כמפורט בגוף ההחלטה.

עמדת השרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם –

שר האוצר – תומך
שר הפנים – תומך
השר לשוויון חברתי – תומך
שר החקלאות ופיתוח הכפר – לא תומך
השר לביטחון לאומי – תומך
השר במשרד הביטחון הממונה על המתפ"ש ומהמנהל האזרחי – טרם התקבלה עמדתו
שר הבינוי והשיכון – תומך
שר הביטחון – טרם התקבלה עמדתו
ראש הממשלה - תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה - מצורפת בזאת.

סיווגים

- סיווג ראשי: תהליך.
- סיווג משני: תהליך.
- תחום פעולה עיקרי: חברה וכלכלה.

מגיש: השר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל

**י"ב בשבט התשפ"ג
03 בפברואר 2023**

המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל לשכת היועץ המשפטי

י"ב שבט תשפ"ג
03 פברואר 2023

חוות דעת משפטית - הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

העברת סמכויות ותחומי פעולה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בהתאם להסכמים הקואליציוניים מבוקש כדלקמן:

1. לשנות את שם המשרד מ"משרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל" כ"כ שייקרא מעתה "משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".
2. הגדרת תחומי הפעילות ושטחי הפעולה של משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.
3. העברת שטח הפעולה של פריפריה חברתית ממשרד הנגב, הגליל והחוסן לאומי למשרד הפנים.
4. העברת שטחי פעילות אל משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי:
 - א. רשות הצעירים- יועבר מהמשרד לשוויון חברתי.
 - ב. אגף בכיר אזרחים ותיקים- יועבר מהמשרד לשוויון חברתי.
 - ג. הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר- יועבר ממשרד החקלאות ופיתוח הכפר.
5. הקמת אגף להתיישבות צעירה.
6. הקמת מנהלת לפיתוח מטרופולין באר שבע.

קשיים משפטיים ככל שישנם, ודרכי פתרון:

1. שינוי תוארו של "השר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל" ל"שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי" הינו בהתאם לפקודת פקידי הממשלה (שינוי תארים) 1940. הודעה בדבר השינוי תפורסם הודעה ברשומות.
2. העברת שטחי הפעולה בין המשרדים הינה בהתאם לסעיף 31(ד) לחוק יסוד הממשלה קובע: "ד) הממשלה רשאית להעביר שטחי פעולה ממשרד למשרד".
3. כמו כן, בהתאם לסעיף 9(א)(11) ו-1(ב) לחוק הממשלה, התשס"א-2001, מוצע להחליט כי תימסר הודעה על העברת שטחי הפעולה ליושב ראש הכנסת ולהביאה לידיעת הכנסת.

דוא"ל: evyatart@png.gov.il

המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל לשכת היועץ המשפטי

4. כמו כן, סמכויות שנוצרו והוקנו מכוח החלטות ממשלה, די בהחלטת ממשלה שתבוא כשינוי להחלטות אלו, ואין צורך בהליך להעברת סמכויות לפי סעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה.
5. העברת סמכויות על פי חוק לשר אחד או חובה המוטלת עליו על פי חוק, כולה או מקצתה, לשר אחר, מותנית באישור הכנסת, כאמור בסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, התשנ"ב-1992. האמור הינו ביחס להעברת סמכויות השר לשוויון חברתי לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בחוק האזרחים הוותיקים, תש"ן-1989, וכן העברת סמכויות שר החקלאות ופיתוח הכפר לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.
6. בנוסף מבוקש להסדיר תחום פעולה לקידום הסדרת ההתיישבות הצעירה ביהודה ושומרון ובהתאם שינוי שטח הפעולה של המשרד כך שיוכל לפעול בישובים אלו. תחום זה עשוי לעלות קשיים משפטיים, אך נוסח ההחלטה אינו מעביר לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי סמכויות ביצוע מגופים אחרים המוסמכים לפעול ביהודה ושומרון, ועל כן ההחלטה קובעת כי כל פעולה תעשה בתיאום עם הגופים המוסמכים. כמו כן, נוכח העובדה כי מדובר בפעולה להסדרת מאחזים בלתי חוקיים, הרי שמודגש כי כל פעולה תעשה בהתאם לדין.

לפיכך, אין הצעת ההחלטה מעלה קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

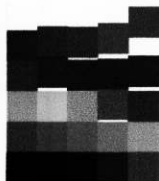
- משרד השיכון, משרד רוה"מ, משרד האוצר ומשרד המשפטים - אין מניעה משפטית.
 - משרד הפנים - אין מניעה משפטית בנושאים הנוגעים למשרד הפנים.
 - המשרד לשוויון חברתי - אין מניעה משפטית בנושאים הנוגעים למשרד לשוויון חברתי.
 - עמדת משרד החקלאות מיום 22.1.2023 - ההצעה מעוררת קשיים משפטיים מהותיים, כמפורט במסמך המצורף, התייחסות הח"מ - רצ"ב.
 - ממשרד הביטחון טרם התקבלה עמדה.
- עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההחלטה:**
אין הסתייגות משפטית.

בברכה,

אביתר טסלר, עו"ד
היועץ המשפטי

העתק:
עו"ד שירי פוגל, ממונה, לשכה משפטית.

דוא"ל: evyatart@png.gov.il

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
הלשכה המשפטית

כ"ט טבת, תשפ"ג
22 ינואר, 2023

לכבוד
מר יוסי פוקס, מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: משמעות הוצאת מדיניות השימוש בקרקע חקלאית מידי משרד החקלאות – עיקרי העמדה המשפטית לעניין טיוטת הצעת ההחלטה בעניין העברת הרשות לתכנון

לבקשת שר החקלאות ופיתוח הכפר, מר אבי דיכטר, להלן עמדתי בנושאים המרכזיים הנוגעים למשרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן - **משרד החקלאות**), שנכללו בטיטת הצעת ההחלטה בנושא "שינוי שם המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל ליהמשרד לפיתוח הנגב, הגליל והחוסן הלאומי" והעברת תחומי אחריות", אשר הופצה להתייחסות היועצים המשפטיים של המשרדים הנוגעים לעניין.

כללי:

1. הצעת ההחלטה גובשה בהמשך להסכם הקואליציוני לכינון הממשלה ה-37 אשר נחתם בין סיעת הליכוד לבין סיעת עוצמה יהודית (להלן - **ההסכם הקואליציוני**) בו נקבע, בין היתר, כי הרשות לתכנון במשרד החקלאות על תקציביה ותקניה, תועבר ממשרד החקלאות למשרד לפיתוח הנגב והגליל והחוסן הלאומי (להלן - **משרד הנגב והגליל**).
2. בפתח הדברים יודגש, כי המוצע בטיטת הצעת ההחלטה חורג מהקבוע בהסכם הקואליציוני, שכן ההסכם עוסק בהעברת הרשות לתכנון למשרד הנגב והגליל, אך אינו קובע דבר בעניין העברת **סמכויות שר החקלאות ופיתוח הכפר** לשר הנגב והגליל. יובהר, כי חלק מעובדי הרשות לתכנון פועלים מכוח כתבי מינוי, הסמכה או אצילת סמכויות של שר החקלאות ופיתוח הכפר, אך הדבר אינו הופך את סמכויות השר לסמכויותיה של הרשות לתכנון. יתרה מכך, חלק מאותן סמכויות יכול שיופעלו על ידי עובדים אחרים של המשרד, שאינם עובדי הרשות לתכנון. כך למשל, הוראות חוק ההתיישבות החקלאית (סיגים לשימוש בקרקע ובמים), תשכ"ז – 1967 (להלן – חוק ההתיישבות החקלאית) מופעלות מכוח הסמכה של השר לפי סעיף 3 לחוק. כיום, הוסמכה בסמכות זו עובדת של הרשות לתכנון, הממלאת את התפקיד לפי חוק ההתיישבות בנוסף על תפקידה. בשנים קודמות הוסמכו בסמכות זו עובדים אחרים של המשרד, שאינם מקרב עובדי הרשות לתכנון.
3. מכאן, שלעובדי הרשות לתכנון או לרשות לתכנון כיחידה במשרד, אין **סמכויות משל עצמם**. הסמכויות המופעלות על ידיהם, מקום שאכן קיימות כאלה, הן סמכויותיו של שר החקלאות, כפי שנמסרו לו בחיקוקים שונים. מכל מקום, הוראות ההסכם הקואליציוני אינן עוסקות בהעברת סמכויות השר, אלא בהעברת הרשות לתכנון, תקציביה ותקניה, ובהם בלבד.

לאור האמור, גם אם יקוים ההסכם הקואליציוני כלשונו, אין בו כדי לחייב את העברת סמכויותיו של שר החקלאות לשר הנגב והגליל.

4. מעבר לכך, אבקש להתייחס למשמעות הדברים במישור המהותי. כידוע, קרקע היא המשאב המרכזי בלעדיו לא יכולה להתקיים חקלאות. מדיניות השר והממשלה בתחומי השימושים בקרקע חקלאית מיושמת על ידי משרד החקלאות, באמצעות הרשות לתכנון ועובדיה. אשר על כן, העברת הרשות לתכנון וסמכויות שר החקלאות המופעלות באמצעותה למשרד אחר, משמעה הפקעת הסמכות לקבוע את מדיניות השימוש בקרקע חקלאית מידי משרד החקלאות. העברה כזו, אם אכן תיושם, תבטל למעשה את **מעמדו של שר החקלאות בכל הנוגע להקצאת קרקע למטרות חקלאיות והשימושים החקלאיים בקרקע**. לשם המחשת הדברים, יפורטו להלן חלק מתפקידי הרשות לתכנון בכל הנוגע ליישום סמכויות שר החקלאות ביחס לקרקעות חקלאיות, הן בהיבט התכנוני והן בהיבט הקנייני.

סמכויות שר החקלאות בקשר לקרקעות חקלאיות בהיבט התכנוני:

5. בהיבט התכנוני, הרשות לתכנון מגבשת את מדיניות שר החקלאות בנושא תכנון המרחב החקלאי, **ובידיה מצוי גוף הידע המקצועי בתחומי התכנון והבניה במרחב החקלאי**.
6. עובדי הרשות לתכנון (ועובדים נוספים במשרד, הפועלים בהתאם להנחיות הרשות לתכנון) משמשים כנציגי שר החקלאות במוסדות התכנון השונים, ומייעצים למוסדות התכנון בכל הקשור לשימושים חקלאיים בקרקע ולמבנים חקלאיים. כך למשל, עובדי הרשות לתכנון משמשים כנציגי שר החקלאות במועצה הארצית לתכנון ובניה, בוועדה לתשתיות לאומיות לפי סעיף 6א לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 (להלן- **חוק התכנון והבניה**), בוועדות המחוזיות לתכנון ובניה לפי ס' 7 לחוק התכנון והבניה, ובוועדה לשמירה על קרקע חקלאית ושטחים פתוחים, לפי התוספת הראשונה לחוק התכנון והבניה. כמו כן, עובדי הרשות לתכנון הם נציגי שר החקלאות שיש להם דעה מייעצת בדיוני ועדות מקומיות לתכנון ובניה שבמרחבם מצויה מועצה אזורית (ס' 18(ב) לחוק התכנון והבניה), ועוד.
7. יתרה מכך, הרשות לתכנון היא הגורם המייעץ לשר החקלאות בהפעלת סמכויותיו לפי חוק התכנון והבניה. כך לדוגמה, שר החקלאות מייעץ לשר האוצר בקביעת צו תכנון לגבי מרחב תכנון מקומי הכולל שטחי מועצות אזוריות, מתוך מטרה לשמור על אופיין של המועצות האזוריות במרחבי התכנון (ס' 13(ב) לחוק האמור).
8. מובן, כי שר החקלאות לא יוכל להפעיל סמכויות אלה ללא גורמי המקצוע במשרדו, שהם עובדי הרשות לתכנון. משמעות העברת הרשות לתכנון למשרד אחר היא למעשה **ביטול מעמדם של החקלאות ושל משרד החקלאות בהליכי התכנון כאמור**.
9. נוסחה העדכני של הצעת ההחלטה מרחיק לכת עוד מעבר לאמור בהסכם הקואליציוני, שכן מוצע להעביר את סמכויות שר החקלאות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 לשר הנגב והגליל. משמעות הדבר היא הפקעת סמכותו של שר החקלאות להביא את עמדת משרדו בפני מוסדות התכנון, ולהבטיח ששיקולי ההגנה על החקלאות, ביסוסה ופיתוחה יישקלו כראוי בהליכי התכנון של יישובים, ומבנים חקלאיים.
- כאמור, מעבר לכך שהצעה זו חורגת מהותית מהוראות ההסכם הקואליציוני, היא גם פוגעת פגיעה אנושה ביכולתו של משרד החקלאות לייצג ולקדם את צרכי החקלאות במישור התכנוני.
10. הוראה נוספת שנכללת בהצעת ההחלטה היא לתקן את סעיף 2(ב) לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 כך שיתווסף להרכב המועצה הארצית לתכנון ולבניה חבר נוסף שימנה שר הנגב,

הגליל והחוסן הלאומי. נשאלת השאלה, אם שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ייוצג בפני המועצה הארצית באמצעות חבר מטעמו, מדוע יש צורך להעביר אליו את סמכויות שר החקלאות? אילו תתקבל ההצעה בנוסח זה, לשר הנגב והגליל יהיו שני נציגים במועצה הארצית, ולשר החקלאות - אף לא נציג אחד.

סמכויות שר החקלאות בנוגע לקרקעות חקלאיות בהיבט הקנייני:

11. בהיבט הקנייני, הרשות לתכנון מגבשת את מדיניות שר החקלאות בכל הנוגע להקצאת קרקע חקלאית ליישובים ולחקלאים בודדים, ובכל הנוגע להרחבות יישובים, תעסוקה לא חקלאית ביישובים חקלאיים, הגדרת פעילות חקלאית, אנרגיות מתחדשות, דו-שימוש בקרקע חקלאית ועוד.
12. לפי חוק רשות מקרקעי ישראל, תש"ך-1960 מוסמך שר החקלאות למנות את נציגו כחבר במועצת מקרקעי ישראל.
13. מכוח החלטות מועצת מקרקעי ישראל, מוסמך השר שר החקלאות להמליץ לרשות מקרקעי ישראל על גודל נחלות ומספר נחלות ביישוב חקלאי, ועל הקצאת קרקע חקלאית. המלצות אלה מגובשות על ידי ועדות מקצועיות שפועלות תחת הרשות לתכנון במשרד: ועדת פרוגרמות וועדת קרקעות.

ועדת פרוגרמות

14. בהתאם להחלטות מועצת מקרקעי ישראל, גודל המשבצת החקלאית (מכסת הקרקע של יישוב חקלאי מתוכנן- מושב, מושב שיתופי או קיבוץ) נקבע על פי גודל נחלה ומספר הנחלות, אותם קובע שר החקלאות ופיתוח הכפר, על בסיס המלצת ועדת הפרוגרמות.
15. הוועדה פועלת במשרד החקלאות ופיתוח הכפר מאז שנות ה-80 של המאה הקודמת, והינה גוף מקצועי העוסק בתכנון חקלאי כלומר בתכנון פיזי, התיישבותי ופרוגרמתי של יישובים חקלאיים ומיזמים חקלאיים.

ועדת קרקעות

16. משרד החקלאות ופיתוח הכפר אמון על פיתוח וקידום החקלאות והכפר. הקרקע החקלאית מהווה גורם ייצור חקלאי מרכזי ומנוף לפיתוח חקלאות ישראל. על פי החלטות מועצת מקרקעי ישראל, שר החקלאות ופיתוח הכפר מוסמך להמליץ לרשות מקרקעי ישראל על הקצאת קרקע לטווח ארוך בפטור ממכרז, כדי שהקרקע שתשרת את מימוש יעדי פיתוח החקלאות.
17. ועדת הקרקעות עוסקת בהקצאת הקרקעות לחקלאות לטווח ארוך, על בסיס קביעת תקני הנחלות על ידי שר החקלאות ופיתוח הכפר, ועל סמך בקשות המוגשות אליה מאגודות חקלאיות או מיזמים חקלאיים פרטיים.
18. המלצתה של ועדת הקרקעות בעניין הקצאת קרקע לפעילות חקלאית לטווח ארוך ניתנת כחלק ממערך התכנון החקלאי הכולל, הכרוך בהיבטים חקלאיים נוספים, בין כלכליים כמו הקצאת מים וגורמי ייצור אחרים (כגון מכסות חלב), ובין כאלה הנוגעים לשימור הקרקע והתאמת איכות הקרקע לחקלאות.
19. המלצת ועדת הקרקעות היא תנאי סף להתקשרות של חקלאי או אגודה שיתופית חקלאית בהסכם לחכירת קרקע חקלאית עם רשות מקרקעי ישראל.

20. עובדי הרשות לתכנון משמשים כנציגי שר החקלאות במספר ועדות הפועלות במסגרת רשות מקרקעי ישראל ומייעצים לה באשר לקבלת החלטות הנוגעות למרחב החקלאי, כגון ועדת השכרות לטווח קצר, ועדת ההשגות (בעניין אי קבלת חברים לאגודה לצורך קבלת מגרש), ועדת פיצויים על השבת קרקע חקלאית, וכן ועדות שונות המוקמות מעת לעת.

21. יובהר, כי שר החקלאות לא יוכל להפעיל סמכויות אלה ללא גורמי המקצוע במשרדו. אשר על כן, משמעות העברת הרשות לתכנון למשרד אחר היא **ביטול מעמדו של שר החקלאות ושל משרד החקלאות בכל הנוגע להקצאת קרקע ושימושים בקרקע למטרות חקלאיות.**

22. יתרה מכך. בנוסחה העדכני של הצעת ההחלטה מוצע להנחות את יו"ר מועצת מקרקעי ישראל לתקן את קובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל כך שבמקום "הרשות לתכנון ופיתוח במשרד החקלאות ופיתוח הכפר" יבוא "הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".

23. סקירת החלטות מועצת מקרקעי ישראל מכוחן מוקנות סמכויות לשר החקלאות מעלה כי הן עוסקות במגוון רחב של נושאים: הגדרת נחלה, תקן גודל נחלה ותקן מספר נחלות, מינוי ועדה לקביעת תבחינים להסכם חכירה עם קיבוץ, המלצה לעניין שיוך דירות, כללים להשכרות קרקע חקלאית לטווח קצר וארוך לצורך עיבוד יעיל, המלצות להקצאת קרקע לחוות חקלאיות ולמחקר ופיתוח חקלאי. מסקירה זו עולה כי החלטות רבות בקובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל הן החלטות היסטוריות, שלא ניתן לתקן באופן גורף כמוצע בנוסח הצעת ההחלטה, והדבר יחייב למעשה את בחינתן וכתיבתן מחדש.

לסיכום עיקריה של עמדה זו יצוין כי פיצול הסמכויות בתחום הקרקע החקלאית, בין במישור התכנוני ובין במישור הקנייני, מסמכויות אחרות של משרד החקלאות (המופקד על קביעת המדיניות החקלאית בתחומי המים, השקעות הון, ביטוח, עובדים ועוד) ישמוט **נדבך מקצועי מרכזי של המנגנון הממשלתי המאפשר להוציא לפועל את מדיניות הממשלה בתחום החקלאות.** בפועל, פיצול הסמכויות המוצע יהפוך את משרד החקלאות **למשרד שאינו מסוגל לגבש ולממש את מדיניותו בתחומי אחריותו.**

בנוסף, נוסחה העדכני של הצעת ההחלטה מורה על העברת סמכויות שר החקלאות לפי חוק התכנון והבניה ולפי החלטות מועצת מקרקעי ישראל לשר הנגב והגליל באופן גורף, מבלי שניתנה הדעת למגוון הרחב של הנושאים המושפעים ממנה, על המשמעויות המעשיות של העברת הסמכויות על המדיניות הקרקעית חקלאית, ועל יכולתה של הממשלה לקדמה בתנאים אלה. לאור האמור, לעמדתי, מעורר הנוסח העדכני של הצעת ההחלטה, בהקשר זה, קשיים משפטיים מהותיים.

בברכה,

אפרת אביאני
היועצת המשפטית

העתק:

הגב' נעמה קאופמן-פס, מנכ"לית המשרד
 גב' שלומית ברנע-פרגו, היועצת המשפטית למשרד רה"מ
 מר אביתר טסלר, היועץ המשפטי למשרד לפיתוח הנגב והגליל

**המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל
לשכת היועץ המשפטי**

ב' שבט תשפ"ג
24 ינואר 2023

לכבוד מר יוסי פוקס
מזכיר הממשלה

הנדון: עיקרי העמדה המשפטית לעניין טיוטת הצעת המחליטים והעברת שיטחי פעולה של משרד החקלאות למשרד לפיתוח הפריפריה, נגב וגליל

בהצעת המחליטים שאמורה לעלות בישיבת הממשלה הקרובה, בכל הקשור למשרד החקלאות, הוצע כדלקמן:

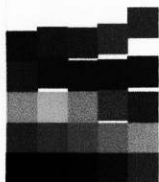
1. העברת הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר ממשרד החקלאות ופיתוח הכפר:

א. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ד) לחוק יסוד: הממשלה, להעביר ממשרד החקלאות ופיתוח הכפר למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, את שטח הפעולה הבא: **הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות ופיתוח הכפר.**

ב. מובהר כי אין בהחלטה זו כדי לפגוע בסמכות שר החקלאות בתחום עידוד ההשקעות וההכוון של המגזר החקלאי, בנוגע לעידוד והכוון של העדפות משקיות והשקעות בתחום פיתוח טכנולוגי הנוגעים לגידולים חקלאיים ובעלי חיים.

ג. בהתאם לסעיף 9(א)(11) ו-1(ב) לחוק הממשלה, התשס"א-2001 תימסר הודעה בדבר העברת שטח הפעולה ליו"ר הכנסת על-מנת שיביאה לידיעת הכנסת.

ד. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה להעביר את כל סמכויות שר החקלאות הנתונות לו לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי. העברת

המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל לשכת היועץ המשפטי

הסמכויות מותנית באישור הכנסת, כאמור בסעיף 31(ב) לחוק יסוד:
הממשלה, התשנ"ב-1992.

ה. להנחות את שר הפנים לתקן את סעיף 2(ב) לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 כך שיתווסף להרכב המועצה הארצית לתכנון ולבניה חבר נוסף שימנה שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.

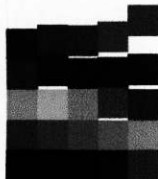
ו. להנחות את יו"ר מועצת מקרקעי ישראל להביא בפני המועצה הצעת החלטה לפיה יתוקן קובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל באופן הדרוש ליישום השינויים האמורים לעיל, ובכלל זה כמפורט להלן:

1. במקום "הרשות לתכנון ופיתוח במשרד החקלאות ופיתוח הכפר" יבוא "הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".

2. במקום "ועדת הפרוגרמות של הרשות לתכנון ופיתוח במשרד החקלאות ופיתוח הכפר" יבוא "ועדת הפרוגרמות של משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי".

3. לתקן את קובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל כך שסמכויות שר החקלאות ופיתוח הכפר לעניין נחלות יועברו לשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.

ז. להקים צוות ליווי בראשות נציגי שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, ושר החקלאות ופיתוח הכפר, ובהשתתפות נציגי הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר, אגף תקציבים, אגף החשב הכללי במשרד האוצר, ונציבות שירות המדינה. הצוות יגיש לשר החקלאות ופיתוח הכפר ולשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בתוך 21 יום ממועד הקמתו את המלצותיו ביחס לאופן ביצוע העברת שטח הפעולה כאמור בסעיף זה, לרבות העברת כוח-אדם, נלוות, תקציבים, אמצעים, הסכמים וכל נושא נוסף שימצא לנכון וכן המלצות בדבר תיקוני חקיקה ותיקון החלטות ממשלה, ככל שיידרשו. ככל שהצוות לא יגיע להסכמות הנוגעות להעברת הסמכויות, האמור בסעיף זה יובא בפני מנכ"ל משרד ראש הממשלה אשר יכריע במחלוקות שיתגלעו.

המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל לשכת היועץ המשפטי

ח. למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי יועברו רכיבי התקציב מתוך תקציב משרד החקלאות ופיתוח הכפר אשר יוחדו בתקציבם או שמשו אותו לשטח הפעולה המועבר, וכן ההתקשרויות וכוח-האדם המשמש לכך, והכל כפי שיסכמו שר החקלאות ופיתוח הכפר ושר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לאחר קבלת המלצות הצוות כאמור בסעיף קטן ו.

ט. עד להשלמת ההיערכות המנהלית לקליטת שטח הפעולה, ולא יאוחר מתום התקופה שתסוכם בין המשרדים, תמשיך הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר לקבל את מלוא השירותים הדרושים לפעולתה הסדירה ממשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

2. להקים במשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי אגף להתיישבות צעירה תחת הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר על בסיס התקינה הקיימת. האגף יפעל לקידום חיבור, חידוש ושדרוג תשתיות, מרכיבי בטחון, מבני ציבור הכרחיים, ותשתיות חיוניות אחרות ומרכיבים אחרים ככל שיידרשו בהתיישבות הצעירה, וזאת בתיאום עם הגופים המוסמכים, בהתאם לדינים החלים עליהם ומבלי לגרוע מסמכויותיהם.

בהסכם הקואליציוני מיום 25 בנובמבר 2022, א' בכסלו התשפ"ג, בסעיף 5.2.1.5 נקבע כדלקמן:

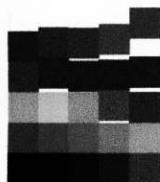
"היחידות הבאות יועברו למשרד לפיתוח הנגב והגליל והחוסן הלאומי על יחידותיהן, תקציביהן ותקניהם:

ממשרד החקלאות ופיתוח הכפר תועבר הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר..."

זאת ועוד, בהסכם הקואליציוני מיום 28 בדצמבר 2022, ד' בטבת 2022 בסעיף 100 להסכם נקבע כי:

"מובהר, כי העברת הרשות לתכנון ממשרד החקלאות.... הינן על כל סמכויותיהם, תקניהם ותקציביהם...." (הדגשה שלי)

הדעת נותנת, שבעת מעבר יחידה הרי שסמכויות היחידה במלואן עוברות עם היחידה.

המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל לשכת היועץ המשפטי

אין כל ספק שבזמן חתימת ההסכם סמכויות שר החקלאות כבר הואצלו ליחידה, קרי לרשות התכנון, הרי שנוסח הסעיף בהסכם הקואליציוני הקובע כי היחידה תעבור על כל סמכויותיה, כלל את כל הסמכויות המואצלות ליחידה, תמיכה לנושא זה ניתנה גם בהסכם המפורט.

על מנת לפתור את כל המחלוקות לעניין הסמכויות, בהחלטת הממשלה המוצעת נקבע מנגנון לפיו:

יוקם "צוות ליווי בראשות נציגי שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, ושר החקלאות ופיתוח הכפר, ובהשתתפות נציגי הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר, אגף תקציבים, אגף החשב הכללי במשרד האוצר, ונציבות שירות המדינה. הצוות יגיש לשר החקלאות ופיתוח הכפר ולשר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בתוך 21 יום ממועד הקמתו את המלצותיו ביחס לאופן ביצוע העברת שטח הפעולה כאמור ... ככל שהצוות לא יגיע להסכמות הנוגעות להעברת הסמכויות, האמור בסעיף זה יובא בפני מנכ"ל משרד ראש הממשלה אשר יכריע במחלוקות שיתגלעו" (הדגשה שלי)

מהאמור יוצא, שבסופו של יום, כל הנושאים המשפטיים כמו גם הביצועיים יבואו על פתרון בדרך כזו או אחרת, כך שלעניות דעתי, במקרה דנן הי"עגלה נרתמת לפני הסוסים", שכן, בסופו של יום, הבעיות ככל שיהיו וכפי שהועלו בחוות דעתה המלומדת של חברתי היקרה אפרת אביאני היועצת המשפטית של משרד החקלאות ופיתוח הכפר יפתרו בדרך כזו או אחרת.

לעניות דעתי, מרבית רכיבי המחלוקת איננה משפטית ואמורה להיפתר בשיח בדרג המדיני. בעניין זה חשוב להדגיש, התיקון המוצע נסמך כולו על ההסכם הקואליציוני. לא ראיתי שנטען שקיימת מניעה משפטית בהסכם זה, נוכח זאת, העמדה המשפטית במקרה דנן הינה נגזרת ישירה של ההסכם הקואליציוני כפי שנחתם, ולאור זאת, אתייחס בקצירת האומר לדברים:

א. מטרת העברת היחידה היא כי העברת מכלול היבטי מדיניות המקרקעין הנוגעים לשטחי הפעולה של המשרד, המגמה הינה שהמשרד והעומד בראשו השר לפיתוח הפריפריה נגב וגליל (השר למשרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי) (להלן – "השר") יתכללו את כלל ההיבטים הקשורים למדיניות זו, כאשר המרכיב של המרחב הכפרי מהווה מרכיב אחד בתוך מכלול מרכיבים המשפיעים זה על זה.

המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל לשכת היועץ המשפטי

- ב. קביעת מדיניות השר תהיה בהיבט רחב של מבט על כלל עבודת הממשלה בכל הנוגע לפיתוח הנגב והגליל ולא רק בהתייחסות צרה להיבט החקלאי בלבד.
- ג. זאת ועוד, כחלק מהראיה המרחבית והכוללת השר יהיה האחראי על הצגת ההיבט החקלאי במוסדות התכנון, לרבות ההגנה על החקלאות, ביסוסה ופיתוחה כל זאת - כחלק ממדיניותו הרחבה של השר.
- ד. נציג השר במועצה הארצית מטעם רשות התכנון נדרש בנוסף לנציג השני, כיון שהוא ייתן את נקודת המבט עליה דובר בסעיפים הקודמים הנוגעת למיקוד במרחב הכפרי והחקלאי, בניגוד לנציג השני מטעם השר שייתן את נקודת המבט הכללית לרבות היבטי המרחב העירוני, תחבורה, תעשייה, תשתיות וכו'.
- ה. לגבי ההחלטה על ייעודי הקרקע, נדגיש כי ממילא הסמכות לכך נתונה לוועדות התכנון הארציות והמחוזיות ולא לרשות התכנון.
- ו. הרשות לתכנון וועדותיה השונות ימשיכו בתפקידן כממליצות לרמ"י, אשר היא בלבד מקצה את הקרקע, המלצות הרשות והוועדות המסונפות אליה תכלול, מלבד הרובד החקלאי, גם רובד הנוגע לכלל פעילות הממשלה בתחומי הנגב והגליל.
- נוכח העובדה שניתן לתת את הדעת לכל קשת הנושאים הקשורים לדרך ואופן העברת הסמכויות (כפי שנקבע במפורש בהסכם הקואליציוני) גם לאחר החלטת הממשלה במנגנון כפי שנקבע - אינני מוצא מניעה משפטית להעלות את ההצעה כפי שהיא מוצעת כעת.

בברכה,

אביתר טסלר, עו"ד
היועץ המשפטי

העתק:

מר אלעזר בן הרא"ש
גב' שלומית ברנע – היועצת המשפטית למשרד רוה"מ
גב' אפרת אביאני – היועצת המשפטית למשרד החקלאות ופיתוח הכפר

